

**Česká školní inspekce
Jihočeský inspektorát
Dukelská 23, 370 01 České Budějovice**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIC-449/24-C
Sp. zn. ČŠIC-S-92/24-C

Název	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Písek, Komenského 86
Sídlo	Komenského 86, 397 01 Písek
E-mail	sybkova@sou-pi.cz
IČO	00 511 382
Identifikátor	600 008 592
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Ing. Zuzana Sýbková
Zřizovatel	Jihočeský kraj
Místo inspekční činnosti	Budějovická 1664, Písek Budějovická 1665, Písek Komenského 86, Písek Na Spravedlnosti 741, Písek Samoty 2124, Písek třída Národní svobody 28, Písek
Inspekční činnost na místě	16. 4. – 19. 4. 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného střední školou a domovem mládeže podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), se zaměřením na neúspěšnost ve společné části maturitní zkoušky.

Posuzované období: školní rok 2022/2023 a 2023/2024 k datu inspekční činnosti.

Charakteristika

Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Písek, Komenského 86, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost střední školy, domova mládeže, školní jídelny a školní jídelny-výdejny.

Ve střední škole se k datu inspekční činnosti vzdělávalo 749 žáků ve 20 oborech vzdělání. V 15 tříletých oborech vzdělání s výučním listem (Mechanik opravář motorových vozidel, Kuchař – Číšník, Cukrář, Instalatér, Klempíř, Ošetřovatel, Zedník, Prodavač, Tesař, Truhlář, Stravovací a ubytovací služby, Zahradnické práce, Pečovatelské služby, Strojírenské práce, Zednické práce, dále také „nematuritní obory“) bylo evidováno 535 žáků, tj. 71,4 % z celkového počtu žáků. V oborech vzdělání s maturitní zkouškou (dále také „obory s maturitní zkouškou“) bylo evidováno 214 žáků (28,6 %), z toho 138 žáků ve dvou čtyřletých oborech (Autotronik, Provoz a ekonomika dopravy), 69 žáků ve třech dvouletých nástavbových oborech v denní formě vzdělávání (Nábytkářská a dřevařská výroba, Podnikání a Stavební provoz, dále také „nástavbové obory“) a sedm žáků v tříletém nástavbovém oboru v dálkové formě vzdělávání (Podnikání).

Ke stejnému datu evidovala škola 70 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, z toho většinu v nematuritních oborech, a 17 žáků s odlišným mateřským jazykem.

V domově mládeže (dále „DM“) bylo k datu inspekční činnosti ubytováno celkem 296 žáků z šesti místních středních škol, z toho 39,2 % (116) představují žáci školy. K poskytování této školské služby má škola k dispozici dvě budovy, výchovně vzdělávací činnost byla poskytována v 10 výchovných skupinách.

Stravování žáků a zaměstnanců je zajištěno ve dvou školních jídelnách, z nichž jedna umožňuje mj. také celodenní stravování ubytovaných v DM, a ve školní jídelně – výdejně.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Škola reaguje rozmanitostí vzdělávací nabídky na potřeby trhu práce a záměry zřizovatele a vytváří příležitosti pro vzdělávání žáků se širokým spektrem potřeb. Koncepce školy stanovuje strategické cíle v oblastech personální, technické a ekonomické a ve vzdělávání. Ve vztahu k výsledkům vzdělávání ve společné části maturitní zkoušky nejsou cíle podpořeny stanovením priorit a konkrétních postupů, které by vedly ke zvýšení úspěšnosti školy při ukončování vzdělávání. V aktuálním školním roce probíhá monitoring připravenosti pedagogů na používání digitálních prostředků ve výuce. K uvedenému a některým dalším oblastem ve vzdělávání je v závěru aktuálního školního roku připraveno dotazníkové šetření mezi pedagogy s výhledem využit získané poznatky k doplnění koncepce rozvoje školy.

V rámci evaluačních aktivit posuzovalo vedení školy efektivitu vzdělávání v nástavbovém oboru Podnikání v dálkové formě. Nedostatek uchazečů o vzdělávání spolu s nízkými studijními předpoklady a vysoká neúspěšnost ve společné části maturitní zkoušky měly za následek, že pro školní rok 2023/2024 vedení školy nepřijalo do prvního ročníku tohoto oboru žádné žáky. Do nabídky v rámci přijímacího řízení ke vzdělávání ve školním roce 2014/2015 již obor Podnikání v dálkové formě zařazen nebyl.

Ke vzdělávání do prvního ročníku byli v hodnoceném období uchazeči přijímáni na základě splnění kritérií přijímacího řízení. Pro přijímání do oborů s maturitní zkouškou je jako nezbytná podmínka pro přijetí nastavena hranice úspěšnosti v jednotné přijímací zkoušce, resp. také ve školní přijímací zkoušce, její nastavení je však formální a umožňuje přijímat

téměř všechny uchazeče. Nízkou úroveň znalostí a dovedností významné části žáků přijatých do oborů s maturitní zkouškou opakovaně konstatují metodické orgány po vyhodnocení vstupních testů z českého jazyka, matematiky a cizích jazyků zadávaných žákům po nástupu do prvního ročníku. Vedení školy na základě těchto zjištění zatím nepřistoupila ke zpřísnění kritérií přijímacího řízení, ani nedefinovalo účinné strategie k vyrovnání rozdílů a zvýšení jejich úspěšnosti ve vzdělávání.

Od inspekční činnosti v roce 2018 zaměřené na kvalitu vzdělávání ve všech realizovaných oborech vzdělání a s ním souvisejících činností přijalo vedení školy řadu opatření. Ředitelka školy vykonává svoji činnost od roku 2019. V oblasti řízení deleguje dílčí kompetence na další členy vedení, s nimiž spolupracuje. Vedení školy se postupně rozšiřuje vzhledem k nárůstu počtu žáků, resp. také k zajištění jejich potřeb. Pedagogické procesy na úrovni vedení školy jsou řízeny částečně efektivně, příležitostí ke zlepšení je koordinace některých činností souvisejících se vzděláváním, např. v oblasti tvorby pravidel pro činnost školy včetně školního poradenského pracoviště, koordinace tvorby školních vzdělávacích programů či vyhodnocování výsledků vzdělávání. To spolu s nízkou účinností nastavených kontrolních mechanismů neumožňuje vždy v dostatečné míře identifikovat nedostatky a přijímat účinná opatření k jejich odstranění. Nedostatky zjištěné v průběhu inspekční činnosti ve střední škole mají negativní dopad do vzdělávání. Týkaly se např. uskutečňování vzdělávání podle školních vzdělávacích programů (dále „ŠVP“) a organizace vzdělávání, pravidel pro ukládání kázeňských opatření či zajištění podmínek pro konání maturitní zkoušky.

Negativním zjištěním je, že k datu inspekční činnosti ve škole nebyly školní vzdělávací programy (dále „ŠVP“) především oborů s maturitní zkouškou zpracovány v souladu s příslušnými rámcovými vzdělávacími programy. Např. pro některé předměty nebyly zpracovány učební osnovy (např. seminář z českého jazyka). Uskutečňování vzdělávání podle ŠVP v předmětu dějepis v oborech s maturitní zkouškou se neuskutečňuje dle učebních osnov, průběh vzdělávání v předmětu český jazyk a literatura u některých oborů s maturitní zkouškou není průkazně zaznamenáván. Pedagogičtí pracovníci se ŠVP programy aktivně nepracují. Pro řízení výuky využívají jako svůj interní nástroj tematické plány, které ne vždy vycházejí ze ŠVP. Některé obsahují pouze časové rozvržení učiva bez návaznosti na očekávané výsledky vzdělávání a vzdělávací strategie, jiné pouze přehled výsledků vzdělávání bez konkretizace příslušného učiva a jeho časového rozvržení. Zaměření výuky na plnění tematických plánů postrádá vazbu na požadované výsledky (dále také „výstupy“), jejichž míra dosažení je předmětem hodnocení.

Hospitační činnost, která je součástí řízení pedagogického procesu, probíhá v průběhu celého školního roku. Závěry z ní jsou projednávány s jednotlivými vyučujícími, na úrovni vedení školy však nejsou dále vyhodnocovány s cílem využít je ke zvýšení kvality výuky (práce se ŠVP, diferenciací výuky dle potřeb a možností žáků).

Na řízení vzdělávacího procesu participují také metodické orgány, které koordinují činnosti učitelů dle předmětového a oborového zaměření. Jen některé metodické komise se zabývají identifikací a podrobnou analýzou výsledků vzdělávání žáků a mají tak relevantní informace využitelné pro případná opatření ke zlepšení. Na základě těchto zjištění navrhuje opatření ke zlepšení jako např. využití aktivizačních metod a forem, změnu organizace vzdělávání, rozvoj čtenářské a matematické gramotnosti apod. K realizaci opatření přistupují učitelé individuálně a s různou mírou intenzity, ne všechna opatření jsou realizována. Potenciál metodických orgánů není zcela využit v oblasti aktivní práce se ŠVP a vyhodnocování výsledků vzdělávání, nebo vyhodnocování výsledků vzdělávání žáků na základě vstupních testů z matematiky, českého jazyka a cizích jazyků žáků prvních ročníků, od kterých by se

mohla odrážet identifikace problémů ve vzdělávání a v následném nastavení účinných strategií pro zlepšování jeho kvality.

Vzdělávání ve střední škole i v domově mládeže zajišťuje téměř plně kvalifikovaný pedagogický sbor. Od inspekční činnosti v roce 2022, která se orientovala na hodnocení vzdělávání v oborech s maturitní zkouškou, se stav odborné kvalifikovanosti pedagogických pracovníků vzdělávajících žáky v předmětech společné části maturitní zkoušky výrazně nezměnil. Ze čtyř vyučujících českého jazyka a literatury nesplňují požadavky na odbornou kvalifikaci dva pedagogové, z toho jeden dlouhodobě. Výrazně lepší je kvalifikovanost pedagogů vyučujících cizí jazyky, učitelé matematiky jsou kvalifikováni všichni. Ve škole působí také začínající pedagogičtí pracovníci, kterým vedení školy zajistilo podmínky pro začlenění do chodu školy formou zaškolovacího programu a přidělení mentora.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je realizováno v souladu s potřebami školy, zapojuje se do něj však cca polovina pedagogů. Vzdělávání bylo zaměřeno hlavně na rozšiřování odborných znalostí pedagogů, na metodiku vedení hodin, popř. individualizaci výuky. Aplikace nabytých znalostí z dalšího vzdělávání se do sledovaných hodin promítla jen v minimální míře.

Finanční prostředky a materiální podmínky umožňují naplňovat cíle vzdělávacích programů. Škola zmodernizovala zázemí pro praktické vyučování v oborech Zedník, Instalatér. Nově zřízené gastrostudio pro obor Kuchař – Číšník a obnova technologií pro obor Cukrář zprostředkovávají žákům seznámení s moderními trendy v oborech. Ve spolupráci se sociálními partnery je modernizováno přístrojové, nástrojové i materiální vybavení školních pracovišť, škola získala pro výuku nový automobil, některé firmy poskytují žákům motivační programy, vlastní řemeslné vybavení apod. Ve spolupráci s partnery je realizována část praktického vyučování, exkurze, besedy, společné vzdělávací aktivity nebo odborné konference. Materiální podmínky domova mládeže jsou na dobré úrovni, ubytování žáci mají k dispozici moderní pokoje s vlastním sociálním zázemím. Klubovny, herny a další prostory jsou vhodně zařízeny pro aktivní trávení volného času. Pozitivní vliv na vzdělávání má zapojení školy do mnoha projektových aktivit, které podporují digitální a odborné kompetence žáků.

Škola věnuje pozornost fyzické bezpečí žáků. Prostory střední školy a vstupy do domova mládeže jsou vybaveny kamerovými systémy, které pomáhají zabránit vstupu cizích osob. Vstupy do domova mládeže jsou také zabezpečeny elektronickými zámky, pro bezproblémový vstup jsou žáci i zaměstnanci vybaveni čipy. Škola i domov mládeže nabízí žákům a ubytovaným podnětné prostředí s relaxačními zónami.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Průběh vzdělávání byl sledován v teoretickém vyučování, tj. ve všeobecně vzdělávacích předmětech s důrazem na předměty společné části maturitní zkoušky (český jazyk a literatura, anglický jazyk, německý jazyk a matematika), v teoretických odborných předmětech napříč vzdělávacími oblastmi a v praktickém vyučování. K datu inspekční činnosti vzdělávání v dálkové formě již neprobíhalo.

Některé hodiny všeobecně vzdělávacích předmětů jsou organizovány ve dvouhodinových blocích, popř. v pozdních odpoledních hodinách (např. jazykové vzdělávání, matematické vzdělávání). Žáci byli v druhé části méně aktivní, s únavou se snižovala jejich pozornost a narůstala pasivita. Efektivita vzdělávání tak byla výrazně horší než v první části bloku.

Výuka českého jazyka a literatury v nematuritních oborech i oborech s maturitní zkouškou byla vždy po obsahové stránce promyšlená, ne vždy však učitelé pracovali účelně se vzdělávacím cílem. Ačkoliv cíl hodiny byl většinou nejpozději v průběhu výuky zřejmý, hodnocení jeho naplnění zůstávalo zpravidla v režii pedagoga. Vedení žáků k sebehodnocení a vrstevnického hodnocení bylo ve výuce napříč obory vzdělání sledováno ojediněle, v jednom případě byla za tímto účelem efektivně využita digitální aplikace. S výjimkou dvou vyučovacích hodin, v nichž převažoval monolog vyučujícího, byla ve výuce účelně střídána frontální výuka se samostatnou prací žáků s textem. Pozitivní v oborech s maturitní zkouškou byla snaha vyučujících o variabilitu zadávaných úkolů, což přispívalo k rozvoji čtenářské gramotnosti a kritického myšlení žáků. Většina zadávaných úkolů navazovala na předchozí znalosti žáků a vedla k jejich upevnování, některé umožňovaly vyvozovat z textu nové poznatky, vyhledávat chyby apod. Všichni žáci plnili úkoly stejné náročnosti, obsahová či časová diferenciaci s ohledem na individuální vzdělávací potřeby žáků nebyla realizována. Společná kontrola výsledků samostatné práce žáků probíhala vždy v interakci učitel – žák, ke slovu se převážně dostávali aktivní žáci, někteří reagovali jen na výzvu učitele a část žáků napříč ročníky i obory se nezapojovala. Příležitost zapojit žáky do diskuse, či vzájemného hodnocení podle předem stanovených pravidel, nebyla využita. Žáci nebyli cíleně vedeni k samostatným mluveným projevům, jejich výskyt ve výuce byl sledován jen ojediněle.

Výuka v hodinách cizích jazyků napříč obory vzdělání probíhala převážně v cílovém jazyce. Vzdělávací cíle vycházely z očekávaných znalostí vzhledem k maturitní, popř. závěrečné zkoušce. Převažovala frontální výuka s výraznou aktivitou na straně učitele v kombinaci se samostatnou prací nebo prací ve dvojici. V případě zařazení skupinové výuky v oboru s maturitní zkouškou se jednalo spíše o formální záležitost, kdy žáci pracovali po celou dobu samostatně bez rozvíjení spolupráce a bez vzájemného dialogu přispívajícího k jejich učení a bez individuální prezentace výsledků své práce. Naopak v nematuritním oboru kooperativní forma práce vedla k rozvoji slovní zásoby a plynulosti řečového projevu. Hodiny byly vesměs zaměřeny na zvládnutí jazyka po gramatické stránce, popř. na nácvik části didaktického testu, aktivity na rozvoj receptivních a produktivních dovedností byly rozvíjeny především v nematuritních oborech. Zde se také vyučující zaměřovali na fixaci odborné slovní zásoby. Žáci nástavbového oboru vykazovali v německém jazyce velké neznalosti a nízkou míru motivace pro učební aktivity. Při výuce byly vhodně využívány didaktické pomůcky (pracovní listy, učebnice, cizojazyčné vzdělávací karty apod.), zařazován byl i poslech rodilého mluvčího. Vyučující dbali na správnost fonetické stránky jazyka. Žáci v hodinách většinou plnili stejné úkoly, měli stejné vzdělávací cíle bez ohledu na jejich vzdělávací potřeby či aktuální úroveň jejich znalostí či dovedností. Žákům s potřebou podpory byla poskytována pouze prodloužená doba pro vypracování zadaného úkolu. Formativní hodnocení naplňování cílů vzdělávání spolu s prací s chybou jako nástrojem sebereflexe žáků bylo sledováno pouze ojediněle. Při společné kontrole samostatné práce byla chyba často odstraněna bez hledání jejích příčin. Ke zhodnocení hodin docházelo většinou jen ze strany učitele, avšak bez vztahu ke zvládnutému vzdělávacímu cíli.

Vzdělávání v hodinách matematiky vycházelo ze školních vzdělávacích programů s návazností na předchozí znalosti a dovednosti, které však někteří žáci neprokazovali. Výuka probíhala zejména formou frontální interakce učitel – žáci v kombinaci se samostatnou prací, výjimečně byla žákům umožněna práce ve dvojicích. Zadané úlohy analyzovali převážně učitelé, při zkoumání problematiky kladli žákům návodné otázky, žáci však nebyli vedeni k diskusi nebo vzájemné interakci např. formou skupinové práce, učitelům tak odpovídali jen jednotliví a většinou stejní žáci. K porovnání nebo hodnocení

různých návrhů řešení úloh docházelo jen ojediněle. V těchto případech stačila učitelům obvykle pouze stručná odpověď bez potřebné argumentace. Žáci měli dostatek času na řešení úloh vlastním tempem, v některých hodinách byla úloha paralelně řešena na tabuli a část žáků postup pouze pasivně opisovala. Samostatná práce byla zaměřena zejména na mechanické používání početních postupů, při kontrole chybu odhaloval a vysvětloval většinou učitel, aktivní žáci ji vhodně využívali ke svému učení. Úkoly byly zadávány pro všechny žáky stejné bez diferenciací náročnosti s ohledem na vzdělávací potřeby jednotlivých žáků. Využití digitálních technologií a jiných informačních zdrojů se omezilo pouze na rutinní výpočty na kalkulátoru, v jednom případě učitel demonstroval možnost využití tabulkového softwaru pro řešení úlohy. Zhodnocení naplnění vzdělávacích cílů nebylo realizováno, vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáků nebylo zařazeno. Matematické vzdělávání v nematuritních oborech bylo v použitých metodách a formách kvalitnější. Vyučující vhodně reagovali na výuku ve dvouhodinovém bloku, v druhé části hodin zařazovali méně náročné úkoly, tempo řešení úloh bylo přizpůsobené žákům. Pro názornost byly účelně využity pomůcky i digitální technologie pro prezentaci i výpočet příkladů. Při řešení slovních úloh navrhovali žáci různé postupy vedoucí ke správnému výsledku. Rutinní postupy výpočtů byly fixovány na typových příkladech, chyby a příčiny chyb odhalovali většinou žáci sami. Zhodnocení hodin se stejně jako v maturitních oborech omezilo pouze na rychlé shrnutí probíraného učiva ze strany učitele.

Kvalita vzdělávání v hodinách teoretického odborného vyučování byla rozdílná. Hodiny, ve kterých vyučující vedli žáky k uvažování, k formulaci vlastních myšlenek a k využití získaných informací v souvislostech s vlastními zkušenostmi, směřovaly k rozvoji znalostí, dovedností, ale i postojů žáků. Vzdělávací obsah byl obvykle zasazen do reálných situací. Promyšlenou strukturou vyučovacích hodin a zvolenými metodami se většinou dařilo vzbudit zájem žáků. V hodinách, ve kterých převažovala aktivita učitelů a výuka byla vedena formou výkladu, byla velká část žáků pasivní, do hodiny se zapojovali pouze na výzvu vyučujících. Vyučující nedokázali motivovat žáky k aktivní činnosti, nedocházelo k propojování teoretických znalostí s praxí, žáci pracovali podle schematických postupů bez hlubšího pochopení probíraného učiva. V hodinách byla většinou využita prezentace na interaktivní tabuli, ze které v některých případech žáci přepisovali obsah prezentace do svých sešitů. Využití názorných dvoj- nebo trojrozměrných výukových materiálů a manipulace s nimi bylo sledováno ojediněle. Vyučující často zaměňovali cíle hodin za téma. Naplňování vzdělávacích cílů vyučovacích hodin obvykle nebylo vyučujícími vyhodnocováno, nebyli do něj zapojováni ani žáci. Diferenciací vzhledem ke vzdělávacím potřebám žáků nebyla sledována. Při práci s chybou byl učitel jediný garant správnosti, žáci tak nedostávali možnost sami najít chybu a na základě analýzy najít správné řešení.

Praktické vyučování realizované formou odborného výcviku bylo sledováno na pracovištích odborného výcviku ve škole i na pracovištích smluvních partnerů. Výuka vhodně navazovala na teoretické vyučování odborných předmětů a byla organizačně dobře zvládnutá. Odborné dovednosti byly rozvíjeny názornou ukázkou praktické činnosti, pracovních postupů či dovednosti práce s nástrojem (zařízením) a samostatnou praktickou činností žáků za použití vhodných pomůcek, resp. s pomocí nástrojů, nářadí, přístrojů či strojů. Podle zaměření oboru byli žáci vedeni buď k efektivní spolupráci (např. Kuchař – číšník, Tesař, Pečovatelské služby) nebo k samostatné individuální práci (Mechanik opravář motorových vozidel). Žákům s potřebou podpory byli učitelé nápomocni individuálně. Žáci přistupovali k plnění úkolů aktivně, diskutovali použité postupy a spolupracovali při realizaci, dodržovali pracovní postupy. Jako motivační faktor používali učitelé povzbuzení a pochvalu, žáky vedli

ke kvalitnímu provedení práce. Pokud žáci udělali chybu, tak byla s pomocí pedagogů odůvodněna a odstraněna. Při praktickém vyučování žáků oboru Pečovatelské služby bylo pozitivem důsledné vedení žáků k vstřícnému a respektujícímu přístupu ke klientům a k dodržování pravidel vzájemné spolupráce. Při hodnocení výsledků práce byli žáci vybízeni k sebereflexi s ohledem na splnění stanovených cílů.

Vzdělávání v domově mládeže se uskutečňuje v souladu se školním vzdělávacím programem. Režim dne umožňuje ubytovaným žákům přípravu na vyučování i relaxaci v době osobního volna. Při realizaci svých zájmů využívají žáci zázemí domova mládeže, zapojují se do pravidelné zájmové činnosti, která je zaměřena především na sportovní, příp. umělecké (tvořivé) činnosti. Pro naplňování individuálních zájmů žáci využívají také nabídky místních organizací, spolků. Při tradičních i příležitostných akcích různého charakteru je kladen důraz na rozvoj sebepoznávání i prožitků žáků, zjevná je podpora rozvoje jejich sociálních a občanských kompetencí. Náležitá pozornost je věnována také prevenci sociálně patologických jevů.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Ke zjišťování a vyhodnocování výsledků vzdělávání využívají pedagogové běžné nástroje ověřování znalostí a dovedností žáků. Výsledky vzdělávání žáků projednává každé čtvrtletí pedagogická rada. Třídní učitelé předkládají informace o hodnocení aktuálního stavu, zaměřují se na žáky s vysokou absencí a s neomluvenou absencí, nehodnocené a neprospívající žáky. Výsledky vzdělávání jsou zpravidla jen sumarizovány. Ve vztahu k výsledkům ve společné části maturitní zkoušky a závěrečné zkoušky škola vyhodnocuje pouze tzv. čistou neúspěšnost, tj. kolik z konajících zkoušku složilo úspěšně. Nezabývá se neúspěšností žáků, kteří se ke zkoušce přihlásili, ale zkoušku nekonali. Vedení školy dosud nepřistoupilo k systematické analýze výsledků vzdělávání z hlediska oborové, ročníkové, popř. předmětové struktury, nesrovnává úspěšnost ročníkovou s úspěšností u maturitních a závěrečných zkoušek.

V oborech s maturitní zkouškou se průměrný prospěch žáků ve srovnání s předchozím inspekčním hodnocením v roce 2022 mírně zlepšil. Ve školním roce 2022/2023 prospělo s vyznamenáním 4,8 % žáků a neprospělo 19,3 % žáků, podíl neprospívajících se tak snížil o pět procentních bodů. Vysoký podíl neprospívajících tvoří žáci závěrečných ročníků, z nichž neprospěla téměř jedna třetina. V nástavbových oborech škola dosahuje výrazně horších ročníkových výsledků vzdělávání než v oborech čtyřletých. Přestože podíl žáků nástavbových oborů činil 39 % z celkového počtu žáků oborů s maturitní zkouškou, podíl neprospívajících žáků nástavbových oborů na celkovém počtu neprospívajících v oborech s maturitní zkouškou na konci školního roku 2022/2023 byl 61 %, ve školním roce 2021/2022 dokonce 71 %.

Ve srovnání výsledků vzdělávání v nematuritních oborech a oborech vzdělání s maturitní zkouškou dosahuje škola lepších výsledků v nematuritních oborech. Ve školním roce 2022/2023 prospělo s vyznamenáním 7,5 % žáků a neprospělo 10 % žáků. Výrazně horší jsou výsledky vzdělávání v posledním ročníku vzdělávání, kdy k závěrečným zkouškám nepostoupilo 6,1 % žáků. Žáci nematuritních oborů jsou také úspěšnější při ukončování vzdělávání závěrečnou zkouškou, neprospělo 5 % žáků, což je téměř totožné zjištění jako při inspekční činnosti v roce 2018.

Výsledky školy ve společné části maturitní zkoušky vyjádřené hrubou neúspěšností (podíl žáků zkoušku nekonajících nebo u zkoušky neúspěšných z přihlášených žáků, dále „HN“)

se od roku 2021, kdy v posledních pěti letech dosáhly nejlepší úrovně (HN 34,6 %), opět zhoršují. V roce 2022 nebylo úspěšných 37,3 % žáků, v roce 2023 38,6 %. Významně se liší úspěšnost ve čtyřletých oborech od nástavbových oborů.

Výsledky školy ve společné části maturitní zkoušky od poslední inspekční činnosti v roce 2022 jsou i nadále neuspokojivé, vyjma oboru Autotronik, v němž škola dosáhla ve zkušebním období 2022 i 2023 lepších než průměrných výsledků v příslušné skupině oborů v České republice (dále „HN v ČR“). V oboru Dřevařská a nábytkářská výroba byly ve zkušebním období 2023 výsledky lepší než ve zkušebním období 2022. Neúspěšnost je způsobena především nástavbovými obory, nejslabší výsledky vykazuje škola v oborech Podnikání a Stavební provoz. V maturitních obdobích 2022 a 2023 dosahovala HN školy v oboru Autotronik 10 % a 14,3 % (HN v ČR 17,1 % a 14,8 %), v oboru Nábytkářská a dřevařská výroba 60 % a 12,5 % (HN v ČR 27,7 % a 22,3 %), v oboru Stavební provoz 60 % a 40 % (HN v ČR 27,7 % a 22,3 %), v oboru vzdělání Provoz a ekonomika dopravy 16,7 % a 40 % (HN v ČR 13,5 % a 9,4 %). V nástavbovém oboru Podnikání v letech 2022 a 2023 maturovali pouze žáci denního studia (žáci dálkového studia nebyli v závěrečném ročníku), přičemž HN školy v tomto oboru byla 70 % popř. 58,8 % tj. výrazně horší než HN v příslušné skupině oborů vzdělání v ČR (37,2 % a 29,9 %).

Velký rozdíl je v podílu žáků, kteří úspěšně ukončí vzdělávání v době stanovené školním vzdělávacím programem. Například v roce 2023 v oboru Autotronik úspěšně ukončilo vzdělávání 88 % žáků, kteří v daném oboru zahájili vzdělávání v prvním ročníku. U oboru Provoz a ekonomika dopravy činil tento podíl 58 %. Nástavbové obory Nábytkářská a dřevařská výroba vykazují 86 %, avšak neefektivní jsou v tomto směru obory Podnikání 24 % a obor Stavební provoz 22 %.

Zatímco v roce 2022 byla vyšší neúspěšnost způsobená především žáky, kteří u zkoušky neuspěli (z 51 přihlášených 2 zkoušku nekonali, 17 žáků nebylo úspěšných), v roce 2023 byla způsobena žáky, kteří zkoušky po přihlášení nekonali (z 57 přihlášených 18 zkoušku nekonalo, 4 nebyli úspěšní). V předmětovém srovnání je hrubá neúspěšnost nejvyšší v matematice. V obou hodnocených zkušebních obdobích zkoušku nevykonala polovina žáků; ke zkoušce se ročně přihlásil nízký počet žáků (6). V roce 2023 v českém jazyce a literatuře byla hrubá neúspěšnost na úrovni jedné třetiny přihlášených žáků a v cizím jazyce 35,5 %. I v tomto směru výrazně zaostává obor Podnikání – v předmětu matematika byla HN 100 % (v HN v ČR 47,2 %), v českém jazyce a literatuře 52,9 % (HN v ČR 21,6 %) a v cizím jazyce 56,3 % (HN v ČR 21,2 %).

Z analýzy prospěchu v předmětech společné části maturitní zkoušky je patrné, že relativně dobrého hodnocení dosahují v průběhu vzdělávání i žáci, kteří následně ve společné části maturitní zkoušky neuspějí. Systém hodnocení tak neposkytuje žákům odpovídající zpětnou vazbu o úrovni dosažení požadovaných cílů vzdělávání, tedy ani o připravenosti na složení maturitní zkoušky. Vzhledem ke zjištění, že není věnována pozornost naplňování i souladu školních vzdělávacích programů, není zajištěna objektivita hodnocení výsledků vzdělávání. V dílčích oblastech tak výsledky vzdělávání neodpovídají požadavkům rámcových vzdělávacích programů.

Příležitost ke zlepšení má škola v přijímání opatření k výsledkům externího hodnocení. Ke zjištění o slabých výsledcích v oblasti čtenářské gramotnosti (komerční testy, výběrové zjišťování výsledků ČŠI), škola přijala opatření jen v omezeném rozsahu. Strategie na podporu čtenářské gramotnosti dosud cílí na práci s textem jen ve výuce českého jazyka a literatury. Do ostatních předmětů nebo oborů se zatím nepromítla.

Školou zpracovaná strategie předcházení školní neúspěšnosti obsahuje doporučené postupy pouze v případě žáků se slabým prospěchem, jinými skupinami žáků (žáci s vysokou absencí, žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, žáci s odlišným mateřským jazykem, žáci se změnou oboru vzdělání apod.) se nezabývá. Účinnost přijímaných opatření ke zlepšení (procvičování didaktických testů, závěrečné zkoušky nanečisto, individuální konzultace, semináře apod.) není systematicky vyhodnocována.

Neúspěšnost ve vzdělávání souvisí s nízkou motivací žáků ke studiu a s vysokou absencí žáků. V těchto oblastech se škole zatím nedaří přijímat účinná opatření ke zlepšení. Neúčast ve výuce je zřetelnou příčinou školní neúspěšnosti žáků nematuritních oborů, u žáků oborů s maturitní zkouškou to takto jednoznačné není. Někteří z žáků, u kterých škola eviduje vyšší absenci, mají sice horší prospěch, avšak u maturitní zkoušky jsou úspěšní. Neomluvenou absenci škola zaznamenává spíše v nematuritních oborech. Opatření spočívající ve vyloučení žáků s vysokou neomluvenou absencí ze studia zatím nevedou k významnějšímu snížení vysokého počtu zameškaných hodin.

Ve škole dochází ke značnému pohybu žáků. Ve školním roce 2023/2024 k datu inspekční činnosti opakuje ročník, změnilo obor vzdělání, nebo opakuje ročník zároveň se změnou oboru vzdělání celkem 57 žáků. Velmi častým jevem jsou přestupy z jiné školy nebo odchody na jinou školu, přerušování a zanechání studia. Společným rysem pohybu žáků je často slabý prospěch v kombinaci s vysokou absencí, jen v malém procentu se jedná o důvody zdravotní nebo sociální.

Chování žáků je hodnoceno průběžně, škola oceňuje úspěchy žáků (zejména při reprezentaci školy, aktivní přístup ke vzdělávání apod.) a přijímá opatření k posílení kázně při neplnění povinností stanovených školním řádem (např. v souvislosti s absencí, nepovoleným používáním mobilních telefonů apod.). Zaznamenané projevy rizikového chování žáků ve střední škole či v domově mládeže jsou zpravidla řešeny podle stupně jejich závažnosti ve spolupráci se žáky samotnými, příp. s jejich zákonnými zástupci, ne vždy jsou přijímána opatření účinná. V rozporu s právním předpisem jsou ukládána kázeňská opatření učiteli odborného výcviku. Příležitostí ke zlepšení je systematické vyhodnocování četnosti udělených/uložených výchovných opatření.

S nárůstem počtu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále také „žáci se SVP“) škola posílila školní poradenské pracoviště o psychologa a dalšího výchovného poradce. Jednotliví členové (dva výchovní poradci, metodik prevence, školní psycholog a speciální pedagog) mají jen všeobecně rozdělené kompetence, chybí nastavení pravidel pro koordinaci práce poradenského pracoviště jako celku, popř. pro řešení konkrétní problematiky. Pro žáky se SVP jsou vypracovány plány podpory, opatření ke zkvalitňování vzdělávání do výuky jsou však implementována jen výjimečně. Tato oblast není v rámci hospitační činnosti vedení školy systematicky sledována. Příležitostí ke zlepšení je spolupráce pedagogů a asistentů pedagoga na přípravě výuky a hodnocení výkonů žáků.

Školní metodik prevence aktivně spolupracuje s učiteli, vyhledává a realizuje preventivní programy na základě vyhodnocení momentální situace ve třídách i podnětů pedagogů. Ve spolupráci s třídními učiteli také sleduje žáky s náznaky rizikového chování, nebo třídní kolektivy s problémy v dynamice vztahů. Adaptační aktivity pro žáky prvních ročníků jsou pořádány pouze pro žáky oborů s maturitní zkouškou. Škola zatím nevyužila možnosti adaptačních aktivit, které jsou zaměřené na stmelení kolektivu, popř. na eliminaci výskytu rizikového chování u žáků nematuritních oborů.

Škola podporuje nadání a zájem žáků o obor formou zapojení do soutěží. Žáci mají příležitost porovnat své odborné kompetence a dovednosti v profesně zaměřených nebo sportovních soutěžích, kterých se aktivně na dobrovolné bázi hojně účastní a dosahují napříč

všemi obory vynikajících výsledků i na celorepublikové úrovni. Některé oborové soutěže a přehlídky škola ve spolupráci s dalšími sociálními partnery pořádá (např. Zednické klání, Písecké dortování apod.). Při přípravě na soutěže poskytuje škola žákům účinnou podporu. Aktivní spolupráce probíhá i se smluvními partnery např. formou motivačních programů. Podporu profesní orientace a zájmů žáků doplňují aktivity organizované domovem mládeže.

Závěry

Vývoj školy

- Od inspekční činnosti v roce 2018 se zvýšil celkový počet žáků školy o cca 10 %, současně došlo k výraznému nárůstu počtu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Škola proto personálně posílila vedení školy o dva zástupce ředitele, pedagogický sbor o asistenty pedagoga a školní poradenské pracoviště o výchovného poradce a psychologa.
- Škola pokračovala v modernizaci školních pracoviště pro praktické vyučování, rozšířila portfolio smluvních partnerů o místní i národní firmy.
- Ředitelka školy činí postupné kroky k utlumování vzdělávání v oboru Podnikání v dálkové formě, pro školní rok 2024/2025 zveřejnila záměr nepřijímat žáky do prvního ročníku tohoto oboru.
- V oboru vzdělání Autotronik dosáhla škola u maturitní zkoušky ve zkušebních obdobích 2022 a 2023 lepších než průměrných výsledků v příslušné skupině oborů v ČR.

Silné stránky

- Škola připravuje žáky do širokého spektra oborových soutěží, pozitivně je ovlivňuje a motivuje, přispívá k rozvoji jejich odborných a sociálních kompetencí žáků. Některé oborové soutěže ve spolupráci se sociálními partnery škola pořádá. (6.1)
- Bohatá projektová činnost školy a spolupráce se sociálními partnery včetně realizace části praktického vyučování na pracovištích smluvních partnerů umožňuje žákům získat odborné kompetence a potřebné dovednosti a zkušenosti v reálném pracovním prostředí. (1.5)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Školní vzdělávací programy pro střední školu nejsou v souladu s příslušnými rámcovými vzdělávacími programy, neodráží aktuální potřeby vzdělávání, pedagogové s nimi nepracují. (1.2)
- Nastavené kontrolní mechanismy jsou málo efektivní, o čemž svědčí zjištěné nedostatky v oblasti naplňování školních vzdělávacích programů nebo organizaci vzdělávání. (2.1)
- Vyučující teoretického vyučování jen ojediněle využívali metody, které by podporovaly aktivitu žáků a posilovaly jejich odpovědnost za vlastní vzdělávání. Pouze výjimečná byla snaha výuku diferencovat na základě potřeb žáků, využívat různé informační zdroje nebo podporovat kritické myšlení žáků. Učitelé nepracovali se vzdělávacími cíli, nepodporovali sebehodnocení ani vzájemné hodnocení žáků. (4.3)
- Škola výsledky vzdělávání pouze sumarizuje, nevyhodnocuje možné souvislosti mezi výsledky vzdělávání žáků a průběhem vzdělávání. Přijímaná opatření zatím nevedou ke

zlepšování výsledků při ukončování vzdělávání. Škole se zatím nedaří snižovat absenci žáků, realizovaná kázeňská opatření vedou ke zlepšení jen v malé míře. (5.1)

- Výsledky školy ve společné části maturitní zkoušky, především v nástavbových oborech jsou od inspekční činnosti v roce 2022 nadále neuspokojivé. (5.4)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zvýšit účinnost kontrolních mechanismů s cílem eliminovat rizikové oblasti procesu řízení. Vymezit jasné kompetence a odpovědnosti pedagogům odpovědným za školní vzdělávací programy a pracovníkům školního poradenského pracoviště.
- Vypracovat strategii rozvoje čtenářské gramotnosti napříč předměty a obory vzdělání s cílem podpořit připravenost žáků k maturitní i závěrečné zkoušce.
- Zajistit pedagogům metodickou podporu v oblasti práce s výukovými strategiemi. V rámci hospitační činnosti vyhodnocovat používání těchto strategií vzhledem ke vzdělávacím potřebám a možnostem žáků, práci s chybou a argumentace na základě využití různých zdrojů informací.
- Systematicky a cíleně vyhodnocovat výsledky vzdělávání všech žáků, přijímat opatření ke zkvalitnění vzdělávání a analyzovat účinnost jejich realizace.
- Zpracovat účinný systém podpory k eliminaci školní neúspěšnosti a předčasných odchodů ze vzdělávání, opatření směřovat do zvýšení kvality průběhu vzdělávání včetně hodnocení.
- Vyhodnotit efektivitu vzdělávání ve dvouhodinových blocích, resp. také zařazení předmětů společné části maturitní zkoušky v pozdních odpoledních hodinách.
- Ve spolupráci se zřizovatelem podat žádost o výmaz oboru vzdělání 64-41-L/51 Podnikání v dálkové formě vzdělávání z rejstříku škol a školských zařízení.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Úplné znění zřizovací listiny ve znění ke dni 1. ledna 2024
2. Jmenování na vedoucí pracovní místo ředitelky s účinností od 1. 8. 2020
3. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení z 9. 4. 2024
4. Školní řád s platností od 4. 9. 2023
5. Vnitřní řád domova mládeže platný od 1. 9. 2023

6. Organizační řád s účinností od 1. 7. 2018
7. Organizační struktura s účinností od 1. 9. 2023
8. Koncepce rozvoje SOŠ a SOU Písek, z 27. 2. 2020
9. Plán práce SOŠ a SOU Písek pro školní rok 2022/2023 a 2023/2024
10. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků – školní rok 2022/2023 a 2023/2024, Vzdělávací akce pedagogických pracovníků – přehled za školní rok 2022/2023 a 2023/2024
11. Školní vzdělávací programy předložené školou k datu inspekční činnosti
12. Školní vzdělávací program domova mládeže platný ve školním roce 2023/2024
13. Záznamy z provozních porad a pedagogických rad vedené ve školním roce 2022/2023 a 2023/2024 k datu inspekční činnosti
14. Plány hospitací pro školní rok 2022/2023 a 2023/2024
15. Hospitační záznamy ředitelky školy a zástupců ředitele vedené ve školním roce 2022/2023 a 2023/2024 k datu inspekční činnosti
16. Školní matrika vedená ve školním roce 2022/2023 a 2023/2024 k datu inspekční činnosti
17. Rozvrh hodin vedený ve školním roce 2022/2023 a 2023/2024 k datu inspekční činnosti
18. Třídní knihy vedené ve školním roce 2022/2023 a 2023/2024 k datu inspekční činnosti
19. Dokumentace školy vedená k přijímání žáků ke střednímu vzdělávání pro školní rok 2022/2023 a 2023/2024
20. Dokumentace školy vedená k ukončování studia maturitní zkouškou a závěrečnou zkouškou ve školním roce 2022/2023
21. Dokumentace školního poradenského pracoviště vedená ve školním roce 2022/2023 a 2023/2024 k datu inspekční činnosti
22. Personální dokumentace vybraných pedagogických pracovníků (pracovní smlouvy, doklady o dosažené kvalifikaci) vedená k datu inspekční činnosti
23. Adaptační plán začínajícího učitele z 3. 1. 2024
24. Výroční zpráva o činnosti SOŠ a SOU Písek za školní rok 2022/2023
25. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků vedená k datu inspekční činnosti
26. Inspekční zpráva čj. ČŠIC-223/18-C ze dne 10. 5. 20218 a čj. ČŠIC-175/22-C ze dne 4. 5. 2022
27. Zápis z jednání s ředitelkou školy ze dne 19. 4. 2024

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční

zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Eva Nováková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Jana Cipínová, školní inspektorka

Mgr. Martina Fenclová, školní inspektorka

Mgr. Milena Jišová, školní inspektorka

Mgr. Lenka Petrová, školní inspektorka

Ing. Drahuse Šefčíková, školní inspektorka

Ing. Dana Drlíková, kontrolní pracovnice

19. května 2024